

1

1

מליטעות דען: אילמא דלא יכדו.
 אותן שמלאן בשחר בראש המזבח
 שלא במערכה: אלא דירדו. מן
 המזבח לאחר עמוד השחר מיבעי
 לך מי הוי בשחר לניס ונפסלים בעמוד
 השחר ותקן בפסולים כך אם ירדו לא
 יעלו: או דילמא אין לינה מועלת. ולא
 נפסלו ויחזור ויעלה: לשלמן מדמינן
 לה. למזבח שאין להם הפנים נפסלו
 עליו אם לן בו לאחר זמנו: דתנן אפי'
 היה על השלמן ימים כו'. במנחות חנן
 לה סידר את הלחם ואת הבזיכין בלחם
 בשבת והקטיר את הבזיכין [בשבת]
 פסולה לפי שמחוסרים יב' בשבת זמן
 שגריכין לעמוד עליו שבעה ימים כולד
 יעשהזה כסידרם בלחם בשבת וינחה
 לשבת הבאה שאפי' היא כו': או דילמא
 לקרקע עורה מדמינן לה. דהא רבא רבא
 בנין היא כמותה ולא כלי שרת בשלמן:
 מקטיר וסולך לעולם. דאפילו אמרינן
 לינה מועלת בראש המזבח מחקינן
 לה למערכה שהרי פסולין שעלו לא
 ירדו: רבא אמר לא יעלו. עלייה
 מועלת והווי לה פסולין וכיון דירדו לא
 יעלו: את המזבח. ומשחת את המזבח

באש המזבח משויא לזו עינא דילמא כל
 היכא דמשכתא להו משויא להו עיכול
 א' שלחו מחם הלכתא כרב יוסף איחמר נמי
 א"ר חייא בר אבא "פירשו קודם חצות והחזירן
 אחד חצות לא נהנין ולא מעלין וכן תנא בר
 קפרא פירשו קודם חצות והחזירן ב' לאחד
 חצות יוצאין מידי מעילה א"ל רב פפא לאביי
 וכי מאור דשלחו מחם הלכתא כרב יוסף
 וא"ר חייא בר אבא וכן תני בר קפרא רבה
 ורב הסדא במאי פליגי אמר ליה בשמנים
 בעא מיניה רבא מרבה *לינה מועלת בראשו
 של מזבח או אינה מועלת בראשו של מזבח
 היכי דמי אילמא דלא ירדו השתא לנו בעזרה
 אמרת דלא ירדו בראשו של מזבח מיבעיא
 ואלא דירדו לשלחן מדמינן לה דתנן *אפילו
 הן על השלחן ימים רבים אין בכך כלום או
 דילמא לקרקע מדמינן א"ל אין לינה בראשו
 של מזבח קיבלה מיניה או לא ת"ש דאיחמר
 איברים שלנו בעזרה מקטר והולך כל הלילה
 י"ן בראשו של מזבח מקטר והולך לעולם
 ירדו רבה אמר יעלו רבא אמר לא יעלו ש"מ
 לא קיבלה מיניה ש"מ: כשם שהמזבח
 מקדש כו': חנו רבנו י"ז הנוגט במזבח איז לי

2

בבב משנה

עבודה. הלכות פסולי המוקדשין פ"ג

לחם משנה

188

אלא לרבה עובא אשמעינן עולה דלא יומא מעילה מדבר תורה כרב יוסף ואפי' דרשי' י"ז
 כחז טס דלנינה לרבה פריך מרי אשמעינן עולה קובר רבינו י"ז דפליגי בפירשה דמתני'
 ואשמעינן דלא כרב יוסף לכך פירש רבינו י"ז דכליהו מודו דפירשה דמתני' הוי דרבנן
 ובהכי פריך שפיר:
 יב ואויר מובה במזבח כו'. כפרק המזבח
 מקדש (דף פ"ז): אמר וחי אמרת
 אור מזבח כמותה כולה העוף דפקלה במחשבה
 היכי נשחטה לה וחי'לו הריני מולק על מנת
 להודיע למחר ולהעלותה ולקטירה וא"כ כיון
 משנה תורה > מהדורה חדשה < עמוד מס 189 ח (עבודה) משה בן מימון (רמב"ם) הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה
 יב ואויר מובה במזבח כו'. כפרק המזבח
 מקדש (דף פ"ז): אמר וחי אמרת
 אור מזבח כמותה כולה העוף דפקלה במחשבה
 היכי נשחטה לה וחי'לו הריני מולק על מנת
 להודיע למחר ולהעלותה ולקטירה וא"כ כיון

בבב משנה 50

2a

עבודה. הלכות פסולי המוקדשין פ"ג

בבב משנה

ה ו רב"ש וכן קובץ המנהג שלא נחקש בכלי שרת. כו"פ המזבח מקדש טס.
 ומי וכל אסורי המזבח שעלו ירדו וכו' וכן בהמה הקדשים שנשחטה בלילה
 וכו'. טס במשנה (דף פ"ד). אלו אם עלו לא ירדו הן והולא והטמא ונשחט מן לחמו
 ויין למקומו ושקנלו פסולים וירקו את דמו ר' יהודה חוכר ינשחטם בלילה ושטפך דהו
 ושלא דמה חז' לקולטם אם עלתה חז' רבי
 שמתן חומר לא חז' שיהי פסולו קדש שמי
 שמתן חומר כל שפסולו קדש מקדש מקבל
 לא היה פסולו קדש אין הקדש מקבל ואלו לא
 היה פסולו קדש הרוצח והגורע והנעוץ והנוקם
 והנשקף והלחם והמחור והכלאים והטרפה והזולת
 דופן ובעלי חיים וצמחים טהור ר' יהודה חומר
 זמא ודאי העולה מיעושים פרט לנשחטה בלילה
 ושטפך דמה ישאל דמה מין לקולטם טמא עלתה
 מדר ר"ש חומר עולה אין לי אלא עולה כשרה
 מנין לרבות שנשחטה בלילה וכו' והיתמן למטה
 שמתן להטלה ולמעלה שמתן למטה והיתמן
 כחן שמתן במעט כמים שמתן בחון וכו' מ"ג
 מורת העולה רבה וכו' ור' יהודה מיימי לה
 מהטא משני מה אמרו לן כדס כשר סהר לן
 כשר בחיתוין לן בחיתוין כשר סהר לן כשר
 כשר ילא שיהיה כשר בנמה טמא הוילי יתור
 לפנדה כשר מין לומע הוילי ומעלה לפניו
 מין למקומו הוילי ויתקע לתן לומע שקבלו
 משנה תורה > מהדורה חדשה < עמוד מס 188 ח (עבודה) משה בן מימון (רמב"ם) הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ירדו מקטירין אותן לעולם עכ"ל, וי"ט ל"ל
 לר"מ להוסיף דאם לא ירדו מקטירין אותן
 לעולם הא כבר כ' כן הרמב"ם לעיל כה"ז
 דלן הכשר לא ירד, וא"כ כיון דכי הר"מ
 דה"ה כמו דלנו צנחרה מה לריך להוסיף
 דאם לא ירדו מקטירין אותן לעולם, והנה
 לשון זה הוא לשון הצרייתא צנמי דאיברים
 שלנו בראשו של מזבח מקטר והולך לעולם,
 אבל הר"מ דכבר הביא הדין דלן הכשר לא
 ירד ל"ל להוסיף זה כאלן.

2

3

וענט כרה : שזובל . וזע"פ שטבל
 אהמול בשביעי שלו כריך לטובל אחר
 שהביא כפרתו דתן בחומר בקודש
 (דף כ"א) האון והמחוסר כפרים
 לריכס סבילה לקודש : בשאר ימות
 השנים . אם הביא שלמי נדבה קודם
 התמיד והוא היה מחוסר כפרים
 ואם לא הביא כפרתו לא יוכל את
 שלמיו דכתיב ואלכו לחוס אסר
 טפר כהם אלמא חכילת קדשים
 עשה היא בין הגאכלים לכהנים בין
 הגאכלים לשראל : דשאלפס . עליה
 השלם : האי עשה (*דהשלמה)
 מהאי עשה (*דחכילת קדשים) : סכא .
 דקא"ר ישמעאל אף מחוסר כפרים
 במזבח עני קחמר שמביא חטאת
 העוף וגאכלת לכהנים ואין זה
 הקמרה ועשה דהשלמה נבי הקמרה
 כתיב וסברה של מחוסרי כפרה
 חליה בחטאת כדכתיב (ויקרא יג)
 והקריבו לפני ה' וכפר עלי' ובחטאת
 קח' ביולדת : פעלג ומלינה בראש
 המזבח . כדכתיב והקריבו לפני ה'
 וכפר עליה ולמחר יקטירנה לאחר
 חמיר של שחר ולינה אינה פסלה
 בראש המזבח כדלמחר בזבחים כפ'
 המזבח מקדש (דף פז) *נד"ה ללא
 ירדו : וסא איכא אשם מטרע . דלא

בבקר בבקר דכתיב °והקטיר עליו אהרן
 קמרת סמים בבקר בבקר לדבר שלא נאמר
 בו אלא בקר אחד ואין לדבר שמתעכב
 אחד תמיד של בין הערבים אלא יקמרת
 ונרות יזפסח ומחוסר כפורים בערב הפסח
 שזובל שנית ואוכל את פסחו לערב רבי
 ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר
 אף מחוסר כפורים בשאר ימות השנה
 שזובל ואוכל בקדשים לערב °בשלמא
 לחנא קמא יבא עשה דפסח שיש בו כרת
 וירחה עשה דהשלמה שאין בו כרת אלא
 לר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא מאי
 אולמיה דהאי עשה מהאי עשה אמר רבינא
 אמר רב חסדא הכא בחטאת העוף עסקינן
 שאין למזבח אלא דמה רב פפא אמר אפילו
 חימא בחטאת כהמה מעלה ומלינה בראשו
 של מזבח והאיכא אשם בשלמא לרב פפא
 היינו דמלין לה אלא לרב חסדא מאי איכא
 למימר אמרי שקרב אשמו והאיכא עולה
 וכי' עולה לא מעכבא והתניא *ר' ישמעאל
 בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר כשם
 שתפאתו ואשמו מעכבין אותו כך עולתו
 מעכבתו וכי חימא בשקרבה עולתו ומי
 קרבה עולתו קודם לחטאתו ראשון והתניא
 *ויקריב *והקריב את אשר לחטאת ראשונה מה

תוספות מסכת ראש השנה דף ל עמוד ב

וא"ת ואמאי לא חשיב קלקול של מוסף שלא הקריבו מוסף של ר"ח שאחר התמיד אין יכולין להקריבו כדדרשינן עליה השלם בפ' תמיד
 נשחט (פסחים ד' נח: ושם) וכי תימא דמעלה ומלין בראשו של מזבח דעליה השלם לא שייך אלא בהקטרה ואין מקטיר עד למחר הניחא
 למאן דאמר בפ' המזבח מקדש (זבחים דף פז.) אין לינה מועלת בראשו של מזבח אבל למאן דאמר מועלת מאי איכא למימר

משנה למלך הלכות תמידין ומוספין פרק א

ודע דאע"ג דאליבא דכ"ע כל שלא ירדו מראשו של מזבח מקטירין לעולם מ"מ אליבא דמ"ד דאם ירדו לא יעלו משום דלינה
 מועלת אפי' אי לא ירדו נמי נפסלו בלינה ומה שלא ירדו היו משום דאפילו לנו בעזרה אם עלו לראשו של מזבח לא ירדו
 ומש"ה כתבו התוס' דלמ"ד לינה מועלת לא מהני שיעלה וילין אותם בראשו של מזבח משום דנפסלים האימורים בלינה ואף
 על גב שאם העלה נקטרים לעולם היינו משום דמזבח מקדש את הפסולים וא"כ לפ"ז ה"ה דריש תמיד נשחט דמוקי לההיא
 דר' ישמעאל דמעלה ומלינה בראשו של מזבח סבירא ליה כמאן דאמר אין לינה בראשו של מזבח דאיך יתכן דכדי לקיים
 עשה דאכילת קדשים ישחוט אחר התמיד ויפסול האימורין וקא עבר אלאו דלא ילין . וראיתי לרש"י שכתב בפרק תמיד נשחט
 ולינה אינה פוסלת בראשו של מזבח כדאמרינן בפרק המזבח מקדש לד"ה דלא ירד ע"כ . משמע מתוך דבריו דההיא דר'
 ישמעאל אתי אפילו כמאן דאמר אם ירדו לא יעלו והוא תימה בעיני וצריך עיון

מנחת חינוך מצוה צ אות א

אך באמת ל"ק דהש"ס קאמר דלר"י למה מקריב ועובר בעשה דהשלמה מאי אולמא דהאי עשה כו' דהיינו דאין עשה דוחה עשה וע"ז
 מתרץ שפיר דמעלה ומלינה א"כ לא יעבור על עשה דהשלמה ואי דעובר על לאו זה דלא ילין אליבא דהלכתא ז"א דהדר עשה דקדשים
 דוחה לאו זה ככל עדל"ת רק בלא הלנה דעובר על עשה דהשלמה מקשה הש"ס דאין עשה דוחה עשה ומסקינן דא"ע העשה רק על לאו
 ועשה דאכילת קדשים דוחה לאו זה

3

ב"מ אר"ג

6

ובראור הדברים נראה דא"ג דודאי שאר פסולים איכא נמי על ראש המזבח כמו עמא וביסא הדעת א"ג דדינו דלא ירדו, אמנא נראה דהוא סברא צפסול לינה, דיסוד דין לינה הוא דע"י עכ"ש פקע מסקרין דין חמן הקרבתו ולכן נפסל, וא"כ צבא אמרינן כיון דעדיין יש כאן דין דעלו לא ירדו ואיכא דין הקטרה, ל"ש שיחול כאן פסול לינה, כ"ז שיש להם דין הקטרה, ול"ד למ"ד אין לינה דגם צירדו לא נפסל, דלדידה חשיב דלא היה כאן לינה, אבל למ"ד יש לינה חשיב דיש כאן לינה, אלא דהוא סברא בחלות הפסול לינה דלא יכול לחול, דכל הפסול הוא מה דנפקע מהקרבתו זמן הקרבתו, וכיון דדין הקרבן דלא ירדו ל"ש שיחול פסול לינה, אבל כשירד חל הפסול כיון דהיה כאן לינה, ואיכא כאן סיבה לפסול, והפסול חל כשירד מע"ג המזבח, אבל למ"ד אין לינה ליכא כאן כלל לינה ע"ג המזבח ולכן גם כשירד לא נפסל,

ח"צ' ר"ב (6) ס'א' 16

5

7) והנראה לומר צבא דס"ל לרש"י דאפילו למ"ד לינה מועלת בראשו של מזבח מ"מ אין האימורין נפסלין צעודן על המזבח, וזהו מדינה דהמזבח מקדש פסולין להנריבין הקרבה דדין זה גורם גם שלא יחול על המזבח שום פסול להפקיעו מהקרבה, והא דפליגי אי לינה מועלת בראשו של מזבח הוא באופן שא"כ ירדו מעל המזבח, דמאן דאמר אין לינה מועלת בראשו של מזבח ס"ג דבראשו של מזבח אין כאן לינה כלל וחסר לו עיקר הפוסל של לינה, וממילא דגם אם ירדו הכי הן בהכשרן דהא אין להן לינה שחפסלם, משא"כ למ"ד לינה מועלת בראשו של מזבח נהי דצעודן על המזבח הכי הוא מקדשן שלא יחול צבא הפסול של לינה, מיכו הסיבה הפוסלת צלינה שפיר יש להן ומשירדו דשוב אין מה שימוע את חלות הפסול דהר חייל צבו פסול לינה מחמת הלינה שהיתה להן בראש המזבח, ואח"כ מלאחי כן צהז"א זבחים ס"י י"ט סקמ"ד שכתב בק"ר י"ל דלרצא [דס"ל לינה מועלת בראש"מ] נמי לא חייל שום פסול כל זמן שהוא על המזבח אלא כיון שירד מופסל, עכ"ל.

חי'רשי רבי שמואל עמוד מס 78 פסחים רוזובסקי, שמואל בן מיכל דוד הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ח"צ' ר"ב

9

שכא מחיקו להקרבה ולא ירדו], וממילא י"ל צשיטת רש"י דלכ"ע קידוש מזבח מונע חלות הפסול אלא דפליגי אי ישנה להסיבה הפוסלת צלינה בראשו של מזבח, ואי איתיה להפוסל של לינה יחול פסול לינה אחר שירד מהמזבח, ורבה דס"ל שאין לינה מועלת בראשו של מזבח סובר דעיקר הפוסל של לינה לא חייל בראשו של מזבח, ודבר זה נריך להתפרש משום דהעלאת תחילת הקטרה וחו אין הלינה נחשבת צו לדבר הפוסל, וכהג"ה ז"ל, דכיון דגם למ"ד לינה מועלת בראש"מ חייל קידוש מזבח לגבי שלא יחול צו הפסול, ואפ"כ יש כאן מעשה לינה שמחמתו יחול צו פסול לכשירד, שוב מסתבר דגם אידך מ"ד לא פליג עליה צבא ומודה דקידוש מזבח לא מכני לגבי הא שלא יכא כאן מעשה לינה, ורק משום דהעלאת תחלת הקטרה הוא אין כאן מעשה לינה לדידיה, וקושיה בגר"י ז"ל צאמת צריכה ושוב.

חי'רשי רבי שמואל עמוד מס 79 פסחים רוזובסקי, שמואל בן מיכל דוד הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

7

ושמעתי מהגר"ד ז"ל וכו"כ החז"א צ"ט י"ט ס"ק מ"ד לצאר צדברי רש"י צפסחים ד"ל דגם למ"ד יש לינה לא חל שום פסול כ"ז שהוא על המזבח, ורק כשירד נפסל, חב כוונה רש"י דלד"ה לא ירד וממילא לא חל הפסול, ולכן דודאי דאין סובר על לא יליו, ולפ"ז מחפרש דברי בגמ' הא דאמרו אילימא בראש המזבח השתא לנו צעזרה אמרה לא ירדו בראש המזבח מיבעינא, דהכוונה הוא דמכ"ע ליכא הכא כלל פסול לינה, כיון דדין צבא ירדו, ולפ"ז מחיישב מה דעמדו לעיל דהא איכא נפ"מ טובא אי כוי הקטרה כשרה או לא, אבל אם נימא דגם למ"ד יש לינה לא חל הפסול כיון דעלו לא ירדו נימא דברי בגמ' דא"כ צבא ירדו ליכא כל הכי נפ"מ כיון דלכו"ע אין נפסל, (אלא

משנה מסכת אבות פרק ה משנה ה

עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש לא הפילה אשה מריח בשר הקדש ולא הסריח בשר הקדש מעולם

פירוש רש"י על אבות פרק ה משנה ה

ולא התליע. נ"א ולא הסריח כשלא היה לו פנאי להקטיר בלילה כל האיברים שנתעקבו מבערב מעלין אותן בראשו של מזבח ועומדין שם ב' ימים או שלשה עד שיהיו פנויין להקטירן שאין לינה מועלת בהן בראשו של מזבח ונעשה בהן נס ולא היו מסריחין כל זמן עכבתם